

Naš glas

GLASILO KOMBINATA DELAMARIS

INTERNA IZDAJA

LETNIK VII.

IZOLA — NOVEMBRA 1965

11434

STEV. 8

Pred občinsko konferenco SZDL

Občinska konferenca Socialistične zveze v Izoli bo v nedeljo 19. decembra 1965. Konferenca naj bi imela delovni značaj, zato bodo na njej globlje obravnavani le nekateri problemi: gospodarska reforma v luči samoupravljanja in družbenega upravljanja, o delu Krajevnih skupnosti, vlogi društev s področja kulture in prosvete, telesne kulture in ljudske tehnike ter druge.

Predvideno je, da bi vsa problematiko, ki je ne bi mogli zaradi njene obsežnosti obdelati na občinski konferenci, obravnavali na javnih tribunah in posvetih, ki so delno že bili, posebno pa še na razgovorih z delegati, ki jih bodo imele krajevne organizacije.

Tako bodo lahko delegati na konferenci razpravljali o problematiki svojega področja, ne pa samo o lastnih mislih in zapazjih. Zelja občinskega odbora SZDL je, da bi bil prihodnji plenum čim demokratičnejše voljen, zato je šel po enaki poti, kot ob priliki volitev v predstavniške organe. V fazi evidentiranja naj bi krajevne organizacije predlagale možne kandidate za bodoči odbor družbeno najaktivnejše člane s svojega območja, ker bo le tako možno doseči organsko vez članov plenuma s članstvom.

Na zadnji seji plenuma je bila sprejeta tudi organizacijska sorembera krajevnih odborov SZDL Dvori nad Izolo. Krajevna organizacija SZDL Dvori se razpusti, njene podružnice pa bodo postale samostojne krajevne organizacije, razen Mališe in Vinice, ki bosta skupaj tvorili krajevno organizacijo.

Plenum je k tej odločitvi vodilo sedanje stanje na podeželju, ki je v vseh ozirih vezano na Izolo, ne pa na Dvore.

Dejavnost krajevnih organizacij in občinska konferenca pa bodo uvod v predkongresno aktivnost Socialistične zveze Slovenije. Kongres bo spomladaj prihodnjega leta.

Naše naloge

Skupščina občine Izola je na podlagi analiz in drugih znanih podatkov iz tukajšnjih podjetij pripravila obširen pregled o celotni kadrovske politiki v naši komunali. Iz tega poročila povzemamo samo zaključke, ki naj bi jih gospodarske organizacije sprejele kot priporočilo in smernice za bodoče delo. Ker ta priporočila veljajo v celoti tudi za naš kombinat, jih podajamo v celoti.

Pospešiti bi morali vsa prizadevanja za stabilizacijo poslovne politike, pospešiti izdelavo dolgoročnih razvojnih planov in proizvodnih programov, kajti planiranje kadrov je sestavni del omenjene politike in mora nastajati istočasno, kot rezultat vseh služb, ki sodelujejo v planskih koncepcijah. Ker pa je ta postopek nastajanja plana kadrov le sorazmerno zapleten, zahteven in dolgotrajen, je potrebno izdelati tudi metodologijo planiranja kadrov, kjer bodo upoštevani še drugi faktorji do realizacije, kot: popis in analiza obstoječih kadrov, plan razvoja ožjih in širših družbeno političnih skupnosti in istovrstne pango v merilu nacionalnega gospodarstva, spremembe v tehnologiji in organizaciji, sedanja in zaželena delitev dela ter korekcijski faktor (praznitve delovnih mest). Na podlagi tako nastalega plana kadrov (perspektivnega ali operativnega) je možno izdelati tudi plan štipendistov, plan izobraževanja in usposabljanja.

Izdelani plan kadrov (za obdobje 4 do 5 let), temeljita analiza sedanje organizacije in delitev dela, v kateri bi odkrili marsikatero pomanjkljivost in po-

manjkanje določenih profilov (tehničnih in netehničnih), bi nam predstavljalo izvor za izdelavo plana štipendistov ali kritični pregled sedanjega štipendiranja (posebno letošnjega).

V štipendiranju je treba več pozornosti posvetiti delu s štipendisti in praktikanti na nočniški praksi, prav tako tudi določevanju kriterijev za višino štipendij. Med temi bi moral biti najbolj vpliven učni uspeh študentov in stroški šolanja, upoštevati pa bi se morale tudi socialne razmere. Kazalo bi koristiti dosedanja izkustva tistih podjetij, ki so na tem področju dosegla vidne rezultate, razvijati kreditiranje štipendistov, itd.

Izdelati je potrebno tudi plan izobraževanja, ki bo temeljil: na trenutnih potrebah zaradi neustrezne zasedenosti delovnih mest (profilske in po stopnji izobrazbe) na specifičnih potrebah sodobne tehnologije, proizvodnje in služb, ki so vezane na proizvodnjo. Poleg ekonomske organizacijskih zahtev za izobraževanje moramo upoštevati še druge družbene interese, to je, da oblikujemo človeka proizvajalca — upravljavca, razgledanega in vse-

(Nadaljevanje na 2. strani)

*Ob dnevu republike čestitamo
vsem članom kolektiva*

Uredništvo

Naše naloge

(Nadaljevanje s 1. strani)

stranskega kreatorja družbenih aktivnosti, ki bo v proizvodnem postopku in drugih družbenih aktivnostih lahko vplival s svojim znanjem in ustvarjalnimi sposobnostmi. Te zahteve je možno izpolniti na ta način, da delovnim ljudem zagotovimo stalno, neprekinjeno usposabljanje in izpopolnjevanje na delovnem mestu, da mu nudimo potrebno kvalitetno družbeno ekonomsko in politično izobraževanje za aktivno vključevanje v mehanizem samoupravljanja in tekoče gospodarsko socialne probleme, da jim omogočimo vpogled v splošne družbene probleme, prosveto in kulturo ter da jim omogočimo tudi koriščenje vseh družbenih in kulturnih dobrin.

Potrebno je spremeniti odnos do kadrovskega socialnih služb, oziroma zagotoviti jim mesto, ki jim v organizacijski strukturi podjetja pripada. Enakopraven položaj med posameznimi funkcijami podjetja, si bodo tudi same lahko vzpostavljale, če jih bomo še naprej razbremenjevali zgolj personalno administrativnih okvirov, če jih bomo stalno profilsko krepili in vzpostavljali službe, s katerimi bi ekipno reševali kadrovske probleme (planiranje kadrov, izobraževanje, razvijanje in izpopolnjevanje sistema delitve po delu). Samostojnost in iniciativnost teh služb pa bi dosegli tudi s tem, da jim zagotovimo finančna sredstva, odgovarjajoča programu dela, ki ga letno sestavljajo.

Zdravstveno tehnično varstvo in referati HTV imajo v kadrovsko-socialni službi več možnosti, da se rešijo zgolj tehničnih vidikov reševanja problemov preventivne in varstva pri delu. Prav tako je nujno, da referate HTV okrepimo, kajti povprečje (eden na 1.600 zaposlenih) je nemogoče razmerje v situaciji, ki je vidno najbolj pereča med vsemi komunami bivšega okraja Koper. Kurativa v tovarniški ambulanti Delamaris bi se morala vedno bolj usmerjati v proizvodno dejavnost. Za vzpostavljanje normalnih pogojev v proizvodnih postopkih je nujno potrebno sodelovati s specializiranimi ustanovami za delovno preventivo in merjenje slušnih, temperaturnih, oziroma mikro-klimatskih učinkov.

Za vodje skupin, delavnic in obratov (proizvodnih enot) bi morali organizirati sistematično izpopolnjevanje na področju delovne in preventivne zakonodaje, zdravstveno tehničnega varstva in metod dela z ljudmi.

Vedno večja problematika zaposlovanja nas sili k temu, da poleg omenjenih nalog v 1. točki

(razvojni plani in plani kadrov) resno pristopimo k analizi delovnih mest (korekciji — dopolnjevanju, če so že izdelane) ter delovnim normativom, da končno ugotovimo realnost sedanjih »občutkov« o višku delovne sile. Za te namreč in še za vse tiste, ki so trenutno brez zaposlitve, moramo odpirati nova delovna mesta, predvsem na podlagi boljšega koriščenja kapacitet in večizmenskega dela. Plan preusposabljanja in usklajevanja psihofizičnih zahtev delovnih mest s psihofizičnimi sposobnostmi delavcev bi morali povezovati s plani institucij, ki so za to specializirane (Zavod za zaposlovanje in ostale izobraževalne institucije).

V področju delitve po delu bi morali čimprej vzpostaviti neprekinjenost izgrajevanja in dopolnjevanja sistema delitve, kakor tudi izpopolnjevanja zahtev po posameznih kriterijih. Potrebna so stalna delovna mesta za taka izpopolnjevanja in stalne skupine samoupravnih organov, ki bi tako obsežne in zahtevne naloge sistematično in neprekinjeno izpolnjevale. Pri iskanju

principov delitve in raznih normativnih elementov bi lahko angažirali tudi ostale strokovne kadre in se ne bi omejevali izključno na delo komisij. Nadalje razvijati tudi specifično obliko materialnega stimuliranja kadrov, in sicer za tehnične izboljšave in izpopolnjevanja, zmanjševanja poslovnih, administrativnih stroškov itd.

Pripomniti je treba, da so v Delamarisu in Mehanotehniki napravili pozitiven premik v tej smeri in realizirali 8. točko priporočila skupščine iz lanskega oktobra meseca, naj iščemo možnosti stimuliranja delavcev v proizvodnji in strokovnih službah za tehnične izboljšave, novatorstvo in racionalizacijo. V Delamarisu je bil sprejet pravilnik že novembra 1964, registriranih je že tudi več novatorjev — tehničnih izboljšav, ravno tako pa je bil pred kratkim sprejet pravilnik o tehničnih izboljšavah v Mehanotehniki.

Upravičeno bi lahko zaključili, da v teh kolektivih želijo tehnične izboljšave in organizacijske izpopolnitve povezati z načinom delitve po delu in sposobnostih, kakor tudi materialno stimulirati kadre za nenehno lastno izpopolnjevanje proizvodnih postopkov.

Šest novih stanovanj

Komisija za investicije je pripravila predlog, kako bi najbolj smotno porabili tistih 30 milijonov, ki jih je delavski svet po zaključnem računu namenil za novogradnjo. No, teh 30 milijonov ni več celih, ker je delavski svet odobril nekaterim združnikom dodatni kredit iz teh sredstev, tako da je na razpolago le še 27 milijonov din. Prvotno smo bili vsi mnenja, da bo ta denar porabljen za dajanje kredita članom nove stanovanjske zadrage. Gospodarska reforma, še bolj pa podražitev gradbenega materiala pa sta povzročili, da se nova stanovanjska zadruga sploh ni formirala, zato so ostala sredstva namenjena za novogradnjo prosta. Z ozirom na to, da so nam potrebna cenena stanovanja, kar bo ob ekonomski najemnini še posebno važno, je sektor za vzdrževanje in energetiko pripravil predlog, kako bi iz bivšega košnjača na farmi dobil šest stanovanj. O tem smo na delavskem svetu govorili že pred tremi leti, vendar smo takrat od adaptacije odstopili, ker bi naneljava vode stala okrog 12 milijonov po tedanjih izračunih. V tem času pa je Izola toliko napredovala, da je preskrba z vodo narekovala izgradnjo rezervoarja za vodo. Ta rezervoar, ki drži 1.500 kub. m vode, to je en

milijon in pol litrov, je v bližini naše farme in bi vodovod stal samo ca. 5 milijonov.

Vsi stroški pri adaptaciji teh šestih stanovanj bi po sedanjih računih znašali 4,5 do 5 milijonov din za vsako stanovanje. To je polovična cena v primerjavi s stanovanji, ki jih nudijo gradbena podjetja. Ker poslopje že obstaja in gre v glavnem za notranja preureditvena dela ter inštalacije, bodo lahko delali tudi pozimi in ob slabem vremenu. Naše delavnice, ki so preko zimu manj zasedene z delom, bi lahko opravile vsa obrtniška dela.

Delavski svet je dobil na vpogled načrte, iz katerih je razvidno, da bodo imela večja stanovanja 66 kvadr. m, manjša pa 54 kvadr. m prostora. Višina od tal do stropa je 2,25 m, kar je le 15 cm nižje kot so prostori v zgradbah, ki jih sedaj gradijo v Ljubljani.

Sektor za vzdrževanje zagotavlja, da če ne nastopi kakšna nepredvidena ovira, bodo stanovanja vseljiva čez pet mesecev.

Ker je bil predlog obravnavan in dobro sprejet tudi na investicijski komisiji, ga je delavski svet odobril v celoti, s tem pa razveljavil sklep o kreditiranju nove stanovanjske zadrage.

V enem mraku 80 vagonov rib

Ker se ne oglašamo pogostokrat v Našem glasu, mislim, da bi bilo dobro, da se kolektiv približe seznaniti z uspehi, neuspehi, težavami in rezultati ribiške flote. Mislim, da je vsakemu znano, da imamo 24 ribiških ladij, katere so v stalni proizvodnji, na lovu plavih in belih rib. V letošnjem letu je tudi tovorna ladja »Vojko« priključena k našemu obratu, da prevzema ribe v istrskih pristaniščih ter oskrbuje ribiške ladje z zaboji.

V kratkem bi podali rezultate posameznih ladij ter skupni rezultat po količini in vrstah ulovljenih rib, potem pa bi se dotaknili naših problemov in težav. Želim prikazati stvari tako kot so v resnici.

Lahko rečem, da je bil ulov v devetih mesecih letos precej slab. Vzrok temu je bilo izredno slabo vreme, ki nas je spremljalo od januarja dalje, vendar nam pogum ni upadel in tolažili smo se z upanjem, da bo rib dovolj v prihodnjem mraku. Tako smo upali od mraka do mraka. Že star pregovor pravi, da je upanje mati vseh ljudi, in res, v mesecu oktobru smo ujeli rekordno količino rib. Kar 80 vagonov in od tega 72 vagonov prvovrstne sardele, ki je neobhodno potrebna našemu kombinatu. V vseh devetih mesecih tega leta smo ujeli 84 vagonov rib. Že po tem vidimo, da je bil oktoberjski lov res rekorden. Da bi bili rezultati flote čim bolj jasni, pogledajmo ulov po vrstah in faktorni vrednosti ter ribiški blagor posameznih ladij.

Po vrsti rib so bile nalovljene naslednje količine:

sardele	1.133.470 kg
inčuni	336.052 kg
skuše	43.066 kg
papaline	10.610 kg
ribe od kočarenja	86.896 kg
ostale ribe	41.545 kg

Skupaj: 1.651.639 kg

Ime ladje	kg	vrednost din
BISER	91.849	23.120.945
DEKLICA	70.022	18.964.220
GOLOBICA	81.544	21.806.355
IGLICA	55.849	13.504.285
JEZ	61.241	16.754.480
KLEN	72.542	15.651.200
KNEZAK	46.682	11.216.510
KRAP	54.474	13.555.905
LASTOVKA	76.172	18.883.620
OVCICA	61.552	15.619.345
PISANICA	80.964	18.428.670
PRIMORKA	73.560	19.724.300
PRSTAK	50.276	11.612.295
RIBA-1	51.478	14.028.169
SIRENA	64.293	16.869.410
SOM	76.211	18.053.060
SULEC	81.146	20.211.100
SCUKA	75.010	18.732.870

Vreme je bilo naklonjeno, da so se ribe sušile na odprtem

ŠKOLJKA	66.479	15.714.150
TRSKA	64.506	17.375.990
VAL	60.184	14.889.480
VESNA	81.232	20.922.900
ZARJA	80.859	20.577.175
LATOPERKA	73.334	17.366.400

Kot vidimo, so najboljše ladje Biser, Golobica in Zarja. Pripomnil bi še, da Iglica, katera je bila vsa leta na zadnjem mestu, se je v letošnjem letu precej popravila ter še iz nepojasnjenih razlogov dobila ime »Mile tiorie«. Zasluga gre predvsem motoristu tov. Djenariju, ki nenehno goji pravo očetovsko skrb do glavnega motorja, ter vsa manjša popravila sam opravi. Pohvaliti moramo tudi motorista ladje Val, tov. Josipa Markežiča, ki zelo skrbi za pravilno delovanje glavnega motorja, čeprav je le-ta že odslužil, saj je eden najstarejših. Pozabiti ne smemo tudi ladje Zlatoperke, katera je bila vsa prejšnja leta zapuščena in imela zelo slabe rezultate. Ta se je šele v letošnjem letu, ko ima novo posadko iz Novigrada s kapetanom tov. Zankolom na čelu ter motoristom tov. Brunom Šajinom popravila, ker je ta posadka na ladij napravila red, znižala njene stroške ter so njeni uspehi med najboljšimi.

Letos v mesecu avgustu je odšel zapovednik Zarje Alojz Antolovic v Avstralijo, njegovo mesto pa je prevzel eden izmed najmlajših kapitanov, Jože Hamersak. Kot zapovednik Zarje je bil v oktobru med prvimi po ulovu. Čeprav mu sreča v začetku ni bila naklonjena, ni obupal, pa tudi posadka ne. V oktobru jim je uspelo naloviti skoraj pet vagonov rib. Hudomusneži pravi, da njihov motorist Dario Oblak s svojim petjem privablja ribe v mrezo.

Mesec oktober je bil za ribiče res bogat, saj je znašal povprečni mesečni dohodek ribičev skoraj 260.000 din na vsakega. Pridržati moramo, da je kombinat v

teh letih marsikaj napravil, da bi tudi ribiči postali enaki ostalim delavcem v kolektivu. Pavšal za socialno zavarovanje se je povečal skoraj za 100 odstotkov, saj je bil prej tako nizek, da ribiči, ki so bili bolni, niso mogli izhajati.

Med ribiči pa je še vedno precej nezadovoljstva zaradi cene pri posameznih vrstah rib: ker je ta pri drugih podjetjih nekaj večja ter so mnenja, da bi se morale tudi njihove cene zvišati. Res je, da imajo naši ribiči nekatere druge ugodnosti pred ribiči drugih podjetij, toda to pravijo, smo si priborili preko sindikata ali pa so samoupravni organi razumeli težke pogoje ter nekatere stvari odobrili. Vendar cenik rib ne bi smel biti vezan na te pridobitve, saj hočemo biti korak naprej pred drugimi podjetji ter zagotoviti našemu ribicu primeren zaslužek ter dvajstimesečno delo. Vsi ribiči so mnenja, naj se Delamaris ne ozira na druga podjetja in če lahko plača ribe več kot drugi, naj jih plača, če pa ne more, bodo ribiči razumeli in bodo zadovoljni tudi z nižjo ceno.

Na kraju moram pripomniti, da imamo v naši ekonomski enoti nekaj ribičev, ki že dalj časa bolujejo za boleznimi, ki so si jih nakopali zaradi slabih vremenskih prilik. Naš sindikat je tem ribičem in njihovim družinam denarno pomagal, za kar se zahvaljujejo in so prepričani, da jim bo po svojih možnostih v bodoče še pomagal. Želja vseh ribičev je, da bi cim bolj spoznali kombinat ter njegove težave in uspehe, ker bodo le tako spoznali svoj položaj v kombinatu. Tudi uprava ribiške flote in glavna uprava naj se v bodoče bolj poglobita v tehnične in kadrovske probleme ribičev, ker bomo le z razumevanjem nekaj ustvarili v korist skupnosti in Delamarisa.

Marjan Prelaz

Namen in cilji sprememb načina nagrajevanja in delitve osebnih dohodkov

Komisija za proučevanje nagrajevanja je predložila in delavski svet kombinata je osvojil njen predlog, po katerem se temeljito spremeni ves sistem nagrajevanja in delitve osebnih dohodkov našega kombinata. Po veljavnih predpisih naj bi bil vsak delavec pri svojih osebnih dohodkih odvisen od svojega vloženega dela, od uspeha svoje delovne enote in končno tudi od uspeha podjetja kot celote. Dejansko so pa v našem kombinatu delavci, ki delajo po normah ali akordih bili odvisni samo od uspeha svojega lastnega dela, niso pa bili zainteresirani na uspehu svoje delovne enote in niti ne na uspehu podjetja kot celote, ker za te uspehe po sedanjem pravilniku ni bila predvidena nobena stimulacija. Še slabše je bilo v tem pogledu z režijskimi delavci, bilo to v proizvodnji ali upravnih službah; ti so prejeli svoje osebne dohodke na podlagi kategorije, v katero je bilo njihovo delovno mesto uvrščeno brez ozira, kaj in kako so delali in brez ozira na doseženo rentabilnost podjetja.

Spremembe, ki jih je prinesla gospodarska reforma so prizadele tudi naš kombinat, zaradi česar je komisija za proučevanje nagrajevanja morala pričeti razmišljati o tem, kako spremeniti sistem delitve osebnih dohodkov,

ki naj bi bil najbolj pravičen do vsakega člana kombinata, obenem naj bi pa stimuliral vse člane kolektiva k večji produktivnosti in rentabilnosti.

Komisija pri tem ni imela lahkega stališča, kajti dosedanji, da ga tako imenujemo — tarifni sistem —, se je že tako krepko zasidral, da bo treba mentaliteto kolektiva do temeljev spremeniti.

Po daljših izmenjavah mnenj je komisija prišla do zaključka, da je potrebno v proizvodnih delovnih enotah ponovno uvesti cenike, ki so svojčas že obstajali, vendar s to spremembo, da morajo ceniki obsegati skoraj v celoti lastno ceno l., medtem ko so stari ceniki zajemali izključno vloženo delo. Novi ceniki naj torej vsebujejo:

1. Za določeno količino potrebni proizvodni material po planskih cenah, ki se morajo čim bolj realno približati dejanskim;

2. Bruto osebne dohodke delavcev v neposredni proizvodnji, vendar brez dodatkov na leta službe. Če bi namreč te dodatke vključili v neposredne stroške proizvodnje, bi morali za vsakega delavca posebej izdelati normative dela, kar je pa popolnoma nemogoče ter bi tudi ne bilo mogoče izdelati točnih planskih kalkulacij.

3. Bruto osebne dohodke režijskih delavcev v proizvodnji brez dodatkov na leta službe;

4. Vso direktno materialno režijo t. j. režijo, ki se lahko neposredno prenese na proizvodne delovne enote;

5. Velika popravila, ki jih za podjetje v celoti odobri delavski svet kombinata, medtem ko morajo prizadete službe izdelati plan teh popravil za vsako posamezno delovno enoto;

6. Amortizacijo, ki odpade na posamezne proizvodne delovne enote.

Za neproizvodne delovne enote teh kriterijev seveda ni mogoče uveljaviti, ker tam dela ni mogoče normirati, vendar je tudi za neproizvodne delovne enote komisija poskušala najti način za stimuliranje, ki naj pripomore k večji učinkovitosti teh služb. Iz tega razloga je komisija izdelala naslednji predlog za stimuliranje upravnih služb:

a) Komercialni sektor, gospodarsko računski sektor, splošni sektor, kadrovsko-socialna služba in pravna služba se nagrajuje s primerjavo mesečnega operativnega plana realizacije in primerjavo po planu določene in dejanske dosežene rentabilnosti, skupaj 12 mesečnih operativnih planov realizacije mora dati po planu predvideno realizacijo. Poleg navedenih dveh kriterijev imajo posamezne službe tudi možnost predlagati še razne stimulanse (n. pr. prodajna služba za povečanje realizacije rentabilnejših artiklov, nabava za znižanje po planu predvidenih cen itd.); b) Tehnični sektor naj bi bil nagrajevan po navedenih dveh elementih še po izvršitvi mesečnih planov proizvodnje po vrednosti; tudi skupaj 12 mesečnih operativnih planov proizvodnje mora dati skupni letni plan proizvodnje po vrednosti.

V kakšnem razmerju naj bi navedeni elementi sodelovali v skupnem pokazatelju je prepuščeno v odločitev upravnim službam, ki naj same predlagajo komisiji v odobritev razmerja med posameznimi elementi.

Za ribiško ladjevje je predvideno, naj bi šlo na ekonomski račun, t. j., da prevzame vse stroške ulova in prodaje. Cene ribam, ki jih ladjevje izroča podjetju v predelavo se določijo sporazumno med upravo podjetja in ribiškim ladjevjem, medtem ko ta prosto formira cene prodaje za široko potrošnjo in izvoz. Ribiško ladjevje prevzame v svoje breme tudi upravo ribiškega ladjevja, komercialno, ki opravlja posle prodaje ulovljenih rib ter eventualno tudi del

Takole je izgledala ploščad ob morju v času velikega ulova rib meseca oktobra.

(Nadaljevanje na 5. strani)

(Nadaljevanje s 4. strani)

mehanične, mizarske in elektro delavnice. S tem novim sistemom bo tudi omogočeno lažje ugotavljanje rentabilnosti ribiškega ladjevja, obenem bi pa člani tega kolektiva bili zainteresirani za čim večje znižanje stroškov, ker bi se s tem zvišali njihovi osebni dohodki.

Prav tako bi tudi garaža prešla na ekonomski račun ter naj bi prevzela vse stroške tovornih in osebnih avtomobilov, nadalje potrebno upravno osebje ter osebje, potrebno za vzdrževanje vozne parka.

Težje bo izdelati kriterije za vzdrževalne službe ter je zadolžena uprava teh služb za izdelavo kriterijev nagrajevanja, ki jih bo nato predložila komisiji za proučevanje nagrajevanja v odbojstvu.

In kaj je namen vseh teh sprememb? Predvsem ta, da se vse delovne enote in vsak posameznik v teh enotah navajajo k največji štednji pri proizvodnih materialih, režijskem materialu in režijskem osebju.

Vsak, tudi najmanjši prihranek bo vplival na višino osebnih dohodkov, kajti vsi prihranki v proizvodnih delovnih enotah, bodo šli v neposredno korist sklada osebnih dohodkov dotične enote.

Torej bo delavec poleg nagrade za delo po normi ali po času prejemal še gibljivi del, ki se bo izplačal v naslednjem mesecu, pod pogojem seveda, da bo dejanska lastna cena I. po planskih cenah nižja od po planu predvidene. V primeru pa, da bo cena višja od predvidene se bodo sorazmerno znižali osebni dohodki vsem članom dotične delovne enote.

Isto kar velja za proizvodne delovne enote, velja tudi za upravne službe, kljub različnim kriterijem, vendar bodo tudi te službe močno zainteresirane na izpolnitvi planov in rentabilnosti, ker bodo od tega odvisni njihovi osebni dohodki.

Kot dodatni stimulans dobrega gospodarjenja v podjetju naj bi bila še razlika med lastno ceno I. in skupnim dohodkom, iz katerega bo treba seveda izločiti osebne dohodke na leta službe, ki niso vračunani v cenike ter vse družbene obveznosti.

O tem ostanku čistega dohodka naj bi ob odobritvi tromesečnih periodičnih obračunov ali polletnih bilanc sklepal delavski svet podjetja in odločil, koliko od tega naj gre v sklade in koliko za zvišanje osebnih dohodkov. O tem, kako naj se ostanek čistega dohodka, ki bi šel v korist osebnih dohodkov, deli med posamezne člane kolektiva bo pa treba še razmišljati ter izdelati ustrezne predloge.

Verjetno bo ob prehodu na nov sistem nagrajevanja posamezni

član kolektiva materialno tudi nekoliko prizadet, vendar so predlagani in sprejeti ukrepi nujni, če želimo uvesti boljše gospodarjenje v našem kombinat. Po dosedanjih tirih ne moremo več voziti, ker bi nas mogle posledice gospodarske reforme tako prizadeti, da bi ne mogli ne samo poboljšati materialnega stanja članov kolektiva, temveč bi se verjetno to stanje še poslabšalo. In naš cilj mora vendar biti stalno izboljševanje materialnega stanja in dvig standarda vseh članov kolektiva.

Namen sprememb v sistemu nagrajevanja in delitve osebnih dohodkov je torej: boljše gospodarjenje v podjetju in večje zanimanje vsakega člana kolektiva za boljše uspehe v poslovanju podjetja, kajti po novem sistemu noben član kolektiva ne bo več odvisen izključno od svojega dela ali tarifne postavke, temveč bo višina njegovih osebnih dohodkov odvisna tudi od skupnega uspeha njegove delovne enote in v končni fazi tudi od uspeha podjetja kot celote. In če bomo za doseg tega cilja zastavili vse sile, je zanesljivo, da bomo v tem tudi uspeli in izboljšali materialno stanje vsakega posameznika v kolektivu.

V ta namen pa so potrebni tudi razni organizacijski prijemi ter mora komisija, ki jo je določil delavski svet podjetja k temu takoj pristopiti, ker bi sicer službe, ki so zadolžene za izdelavo normativov in cenikov, ne mogle pravočasno pristopiti k delu, zaradi česar bi zakasnili z uveljavljanjem novega pravilnika o delitvi osebnih dohodkov. Če bodo službe do začetka decembra mogle izdelati vse normative in cenike, tedaj bo mogoče uveljaviti novi pravilnik o delitvi osebnih dohodkov s 1. januarjem prihodnjega leta, v nasprotnem primeru bi se pa uveljavljanje novega pravilnika nekoliko zakasnilo in bi moral stopiti v veljavo nekoliko kasneje.

M. M.

Obisk iz Modene

V okviru dobrih medsebojnih stikov se je v času od 16. do 18. 11. 1965 na obalnem območju mudila kot gost občinskih sindikalnih svetov Koper, Izola in Piran sindikalna delegacija CGIL iz Modene, ki jo je vodil sekretar Pokrajinskega odbora Aldo Costa.

Delegacija je med drugim 16. t. m. obiskala tudi Delamaris, kjer si je ogledala obrat Argo ter je imela s predstavniki podjetja krajši razgovor o nadaljnjih perspektivah podjetja. V četrtek pa se je delegacija v Gostinskem šolskem centru v Izoli s predstavniki družbeno-političnih organizacij v občini pogovarjala o raznih družbeno-ekonomskih vprašanjih, pri čemer se je med drugim z interesom zanimala tudi za cilje in uspehe pri izvajanju naše gospodarske reforme.

Nabave

Na predlog komisije za investicije je delavski svet odobril, da bomo izdelali v naših delavnicah za enoto gotovih juh 10 vozičkov in okvirov za sušenje pladnjev s kockami. Delo in material bo stal 1.600.000 din. Da bi odpravili preštevane pločevine v skladišču, bomo nabavili precizno tehtnico, ki bo to opravila hitreje in točneje. Za ta oddelek je odobrena tudi nabava električne ure. Tehtnica in ura bosta stali 500.000 din.

Za oljarno bomo nabavili eno vakuum črpalko z elektromotorjem. V kolikor te črpalke ne bo mogoče dobiti doma, je dovoljen tudi uvoz, vendar brez motorja. Cena črpalke bo 300.000 din.

Na oddelku predelave paradižnika bodo dobili nov 80-litrski bojler, ki bo stal 60.000 din, oljar na pa uro za 18.000 din.

Komisija je obravnavala še vrsto drugih predlogov, kateri pa iz različnih vzrokov niso bili sprejemljivi, nekateri bodo pa prišli na vrsto kdaj kasneje.

Vsakodnevni motiv na pomolu v Izoli.

Uporaba zaščitnih sredstev

Zaradi visokih stroškov za zaščitna sredstva je komisija za higiensko tehnično varstvo pripravila predlog, kje in kako bi se dalo kaj prihraniti. Če bi bil ta predlog sprejet, bi pri zaščitnih sredstvih prihranili 3 milijone din.

Ko je upravni odbor predlog pregledal, je bil drugačnega mnenja kot komisija. Na upravnem odboru so si bili enotni v tem, da bi zmanjšanje zaščitnih sredstev povzročilo več obolenj in nesreč, s tem pa večje stroške za podjetje kot ga predstavlja predvideni prihranek. Prav takega mnenja je bil tudi delavski svet, kjer je bil močan poudarek na to, da je treba na nekaterih delovnih mestih povečati število zaščitnih sredstev oz. skrajšati rok trajanja zaščitnih sredstev.

Nastalo pa je vprašanje, če se s temi sredstvi ravna vselej dovolj pazljivo in ali je sploh vsa manipulacija urejena tako, da dobi vsakdo vse in v pravi meri kot mu pripada, ali pa dobi tako kot komu uspe. Znano je, da tu oddelevodji niso bili preveč natančni pri upoštevanju pravilnika HTV in so včasih izdali materialni ček, predvsem za obutev, četudi za to ni bilo osnove v pravilniku. Takšen odnos je povzročil začasno omejitev pristojnosti za izdajanje zaščitnih sredstev. Pri dodeljevanju teh sredstev je nemogoče s pravilnikom določiti za vsako delovno mesto ravno pravišnje število, ker je delovnih mest preveč, prevelika je tudi razlika v kvaliteti materiala, različen pa je tudi odnos do tega kar je fabriško. Zaradi tega je delavski svet odločil, naj dosedanj pravilnik HTV ostane v veljavi še naprej, spremeni se samo količina zaščitnih sredstev za nekatera delovna mesta.

Vodje sektorjev in obratni inženirji lahko v nujnih primerih v soglasju z referentom HTV odobrijo potrebno večje število zaščitnih sredstev za delovna mesta, na katerih se ta hitreje izrabijo kot je to določeno s pravilnikom. Zamenjavo mleka za čaj in obratno bodo tudi v bodoče odobraval obratni inženirji sporazumno z referentom HTV.

Čeprav je delavski svet povečal število pristojnih za podpisovanje materialnih čekov za dviganje zaščitnih sredstev, je storil to zaradi tega, da omogoči smotrnejše gospodarjenje in uporabo teh sredstev, ker bo vsak podpisnik tudi odgovoren za to, kar bo izdal.

Pri obravnavanju higiensko tehničnih ukrepov je bilo tudi odločeno, da v obrate, kjer se opravlja manipulacija z odprtimi živili, ne sme nihče brez bele halje. To velja tudi za tuje osebe in obiske. Zaradi tega bo v vrtnici Argo na razpolago 10 belih halj in 10 kap, prav toliko halj in kap bo za obiske v laboratoriju Iris. Ta zaščitna sredstva se bodo smela uporabljati izključno samo v te namene.

Bele halje in kape so obvezne za vse zaposlene v oddelkih, kjer je možen dotik z živili in so od tega izvzeti samo tisti, za katere bela halja ni primerna (mehaniki).

Izvršni svet Slovenije je obravnaval nesreče pri delu, ker se je ta pojav tako razširil, da postaja splošni družbeni problem.

Vsak osemnajsti soc. zavarovanec v Sloveniji je invalid dela. Lansko leto se je ponesrečilo blizu šestdesettisoč ljudi, ki so bili odsotni z dela nad milijon delovnih dni, kar je stalo skupnost 20 milijard dinarjev.

Kdo ga bolj »užiga«? Tisti, ki ima vžigalice ali vžigalnik, ali tisti, ki je tole napisal.

Evropski kongres raziskovalcev javnega mnenja v Dubrovniku

Evropski regionalni kongres svetovnega združenja za raziskovanje javnega mnenja in tržišča — WAPOR — je bil letos od 19. do 23. maja v Dubrovniku. Organizacija WAPOR združuje v svojih vrstah strokovnjake, ki se ukvarjajo z preizkušenim študijem javnega mnenja in z raziskovanjem tržišča, kakor tudi sredstev za množično posredovanje, kot so tisk, radio in televizija. WAPOR je edina medkontinentalna organizacija te vrste na svetu. Njeni člani so ugledni znanstveniki in strokovnjaki iz različnih strok in znanstvenih področij, kot na primer sociologi, psihologi, antropologi, statistiki zgodovinarji, politični delavci, ekonomisti, propagandisti in drugi. Organizacija je bila osnovana leta 1947 in je vanjo včlanjenih 38 držav. Ugled in pomembnost te organizacije zagotavlja izmenjava izkušenj in idej, ki prihajajo iz raznih krajev sveta, iz držav z različnimi problemi lastnega razvoja in različnimi družbenimi in ekonomskimi sistemi in zato tudi različnimi raziskovalnimi metodami dela in z različnimi možnostmi in perspektivami. Zaradi tako univerzalno koncipirane aktivnosti je WAPOR našel svoje mesto tudi v okviru svetovne organizacije UNESCO.

Letošnji kongres v Dubrovniku je vzbudil po vsem svetu veliko zanimanje. Ze samo dejstvo, da je bilo za kongres prijavljenih 46 referatov iz trinajstih držav, zgovorno priča o njegovi popularnosti. Detajlno so bile obdelane naslednje štiri teme: 1. metodološki aspekti mikro in makro raziskovanja tržišča in razvoj raziskovalne tehnike; 2. raziskovanja s sociološkega področja in področja javnega mnenja; 3. raziskovanja sredstev za množično komuniciranje in 4. problemi raziskovanja aktualnih tržišč. Iz referatov, kakor tudi iz razprav je bilo vseskozi čutiti osnovno misel, ki jo narekuje ne le praksa, temveč tudi vsakdanja, praktična raba: napredek družbe ni odvisen izključno od tehničnega razvoja, zato tudi ekonomskega razvoja ni moč doseči samo z napredkom tehnike. Obstoji namreč vrsta komponent, ki so med seboj tesno povezane, ki so navzkrižno pogojene in vplivajo na ustvarjanje splošnih pogojev. V sklopu tega kompleksnega problema obstoje posamezna področja, ki so povezana ne samo medsebojno, temveč tudi z zelo podobnimi metodami. (Nadaljevanje na 7. strani)

Dolžnosti državljanov do civilne zaštite

V zakonu o narodni obrambi so določene poleg ostalega tudi pravice in dolžnosti državljanov, gospodarskih in drugih organizacij, kakor tudi družbeno političnih skupnosti glede civilne zaštite, in sicer:

Obveznosti služiti v civilni zaštiti so zavezani jugoslovanski državljani obeh spolov, začeni od dopolnjenega 16. leta, če so sposobni za to službo.

Obveznosti izpolnjevati ukrepe za varstvo pred zračnimi napadi in drugimi sovražnikovimi akcijami, za odstranitev posledic takih akcij ter za varstvo pred elementarnimi nevarnostmi in katastrofami in za odstranitev njihovih posledic so zavezani vsi državljani, državni organi, zavodi ter gospodarske in družbene organizacije.

Te ukrepe predpiše Zvezni izvršni svet.

Službo civilne zaštite kot sestavni del civilne obrambe neposredno organizira in vodi Skupščina občine po svojem svetu za narodno obrambo in po upravnem organu za narodno obrambo.

Splošno vodstvo službe civilne zaštite v socialistični federativni republiki Jugoslaviji in splošno nadzorstvo nad njo ima Državni sekretariat za narodno obrambo.

EVROPSKI KONGRES RAZISKOVALCEV JAVNEGA MNENJA

(Nadaljevanje s 6. stran)

todološkimi tehnikami raziskovanja. Eno od teh področij pa je ravno predmet problemskega in metodološko-raziskovalnega delovanja vseh tistih, ki se ukvarjajo z raziskovanjem javnega mnjenja in tržišča. Organizacijo letošnjega kongresa je WAPOR zaupal Zavodu za tržne raziskave Zvezne gospodarske zbornice. Za našo mlado znanstveno organizacijo pomeni to veliko priznanje pa tudi afirmacijo v domovini in na tujem. Aktivno sodelovanje na kongresu pa bo naši znanstveni organizaciji prineslo tudi mnoge izkušnje za bodoče delo. Nič novega ne povemo namreč, če ugotovimo, da je naša družba močno zainteresirana na tem, da se sodobni znanstveni dosežki s področja analize tržišča prično intenzivneje uporabljati tudi v praksi. Le tako bo imela na voljo zadostno količino potrebnih informacij o nagnjenjih našega človeka, ki se formirajo v našem specifičnem družbenem okolju.

SP

Državni sekretariat za narodno obrambo uravnava delo drugih državnih organov, delovnih in drugih organizacij, ki so po tem zakonu in po predpisih, izdelanih na njegovi podlagi, dolžni sodelovati pri izvajanju ukrepov civilne zaštite.

Za koordinacijo dela organov, organizacij in služb, ki so udeleženi pri izvajanju ukrepov civilne zaštite v miru in vojni, lahko ustanovijo družbeno politične skupnosti štabe civilne zaštite.

Skupščine občine morajo preskrbeti materialna sredstva za izvedbo načrtov in ukrepov za civilno zaščito, ki jih predpiše svet za narodno obrambo. Državni organi, delovne in druge organizacije ter lastniki zasebnih stavb morajo preskrbeti s posebnimi predpisi določena materialna sredstva za izpolnitev svojih nalog v zvezi s civilno zaščito. Državni organi, delovne in druge organizacije morajo pri graditvi novih objektov napraviti v njih ali izven njih tudi zaklonišča pred zračnimi napadi.

Odločbe o tem izdaja in tehnične pogoje predpisuje občinski svet za narodno obrambo glede na krajevne razmere v skladu s splošnimi smernicami sveta za narodno obrambo.

Glede na navedena zakonska določila in na podlagi priporočila Izvršnega sveta Socialistične republike Slovenije, je Skupščina občine Izola sprejela sklep o imenovanju občinskega štaba za obrambo od elementarnih nesreč. V večjih gospodarskih organizacijah pa so ustanovljeni štabi industrijske civilne zaštite. Poleg štabov so formirane tudi posamezne službe civilne zaštite (protipožarna služba, zdravstvena služba, inženirsko tehnična služba, služba reda in varnosti, alarmna in še nekatere druge službe odvisno od razpoložljivih kadrov in opreme).

Poleg že opravljenih ukrepov bodo odgovorni organi pristopili tudi k organizaciji samozaščite v manjših gospodarskih in drugih organizacijah, kakor tudi na območju stanovanjskih skupnosti in hišnih svetov.

V primeru elementarnih nesreč, kot so: potres, poplava, velika neurja, večji požari, večje prometne in druge nesreče na območju občine se službe civilne zaštite aktivirajo v celoti ali samo deloma, odvisno od obsega in vrste nesreče, na določen alarmni znak s sirenami. V tem primeru so vsi tisti obvezniki civilne zaštite, ki so razporejeni v posamezne službe in ekipe, dolžni čimprej priti na določeno zbirno mesto ne glede na čas (po-

noči ali podnevi) in na vremenske razmere.

Z zakonom so tudi predpisane sankcije za tiste, ki se ne bi pokoravali pristojnim organom civilne zaštite ali če se iz neopravičljenih razlogov ne odzovejo pozivu, in sicer:

Z denarno kaznijo do 10.000 dinarjev ali z zaporom do 15 dni se kaznuje za prekršek:

1. Kdor na poziv pristojnega organa ne izpolni obveznosti službenja v civilni zaštiti.

2. Kdor ne izpolni ukrepov, odrejenih za varstvo pred zračnimi napadi ali za odstranitev posledic takih napadov.

3. Kdor kljub odredbi pristojnega organa ne pripravi sredstev za protiletalsko zaščito.

O ORGANIZACIJI INDUSTRIJSKE CIVILNE ZAŠČITE

Naloge in dolžnosti obveščevalno alarmne službe

Od obveščevalno alarmne službe je v veliki meri odvisno, kako bo potekalo delo pri odstranjevanju posledic elementarnih nevarnosti, kot so:

neurje, poplava, potres, požar in drugo.

Ena od prvih nalog je, da se v najkrajšem času zberejo člani civilne zaštite, ki so določeni v to službo. Klicanje članov se opravi po vnaprej pripravljenem seznamu s telefonom ali potom drugih oseb.

Ko se zberejo člani službe, se jih seznani z nalogami službe v konkretnem primeru, prekontrolirajo sredstva za obveščanje in alarm, vzpostavijo zveze z drugimi službami industrijske civilne zaštite, poskrbi za postavitev telefonskih in kurirskih zvez med štabom industrijske civilne zaštite in občinskim štabom civilne zaštite.

— Organizira stalno dežurno službo in vzdržuje sredstva zveze za izpolnjevanje nalog civilne zaštite podjetja;

— s sredstvi za alarmiranje obvesti ljudi, da se umaknejo z ogroženega področja, ter jih seznani z ukrepi civilne zaštite, ter kaj naj store na znak »začetek« ali »konec« alarma.

Ker ima naše podjetje dva ločena obrata, bomo morali imeti tudi dve ekipi za obveščevalno alarmno službo. Ena ekipa bo v Argu, ki zajema tudi ribolovni obrat, druga pa v Irisu. V teh ekipah so naslednje dejavnosti:

I. ekipa za telefonske zveze

II. ekipa za alarmiranje

III. ekipa za kurirske zveze

Vsaka ekipa mora biti sestavljena tako, da se služba opravlja v izmenah, če je to potrebno in če celotna služba industrijske civilne zaštite opravlja svojo nalogo več kot 8 ur.

Prihodnjic bomo nadrobneje poročali še o drugih službah civilne zaštite.

Kavovec kot rastlina - njegova rast in vrste

Domovina kavinega drevesa — kavovca — je Etiopia in to pokrajina KAFFA. Kavovec raste v tej deželi kot pri nas gozdovi in to na vulkanskih tleh, ki so bogata na mineralnih snoveh.

Poleg Etiopije se smatra za domovino ostalih dveh rodov in to liberice in robuste, Liberia in Congo, toda to so več ali manj divje vrste dreves.

Raznih vrst kavovcev je mnogo, toda edine, ki so se tudi komercialno obdržale so:

- a) Coffea arabica
- b) Coffea liberica
- c) Coffea robusta

Vsega skupaj obstoja kakih 80 podvrst kavovcev, ki pa se njihov plod ali pa listi uporabljajo le za razna zdravila, odn. posebne namene. Kavovec je sorazmerno visoko drevo in doseže tudi do 20 m višine, če raste divje. Plantažni kavovci pa so znatno nižji, ker jim krošnje obrezujejo da je lažje obiranje ter vsled tega lahko danes govorimo o kavinem grmu, čeprav je edino pravilno kavino drevo.

Stara, velika drevesa služijo le za zasenčenje mladih rastlin

Tudi senca mladih drevesc služi za vzgojo sadik

OSNOVNE OBLIKE KAVINEGA ZRNA IN PLODU

Razlikujemo naslednje osnovne oblike kavinega zrna:

zrna z ravno ploskvijo, okrogla zrna (perl), cuarterones in conchas. Zrnje z ravno ploskvijo je pri nas najbolj poznano in ga tudi največ pridelajo. Izluščeno je iz dvosemenske jagode in ima

zato eno stran ravno, ker sta to praktično dve polovici. Dreves z dvosemenskimi jagodami, ki jih je v celoti ca. 82 %, je največ v Braziliji. To so običajno mlada, dobro negovana in na bogatih tleh zrasta drevesa.

Okrogla zrna nahajamo v glavnem pri starih drevesih, ki rastejo divje, niso preveč negovana in na revnih tleh, izluščenih iz enosemenskimi jagod. Cuarterones so zrna trosemenskih jagod, ki imajo notranjo stran nekoliko vzbočeno, ker sestojijo iz treh zrn in tako sestavljajo jagodo.

Conchas so zrna enosemenskimi jagod, ki se nagibajo k okrogli obliki, so pa to velikanska zrna, praviloma nepravilnih oblik, ki so običajno votla.

Poleg teh dosedaj normalnih zrn pa obstojajo še pokvarjena zrna, ki njih razvoj lahko pogojujejo raznorazni vzroki kot: nedozorelost, zmrzal, napad insektov (piškavost), razne bolezni.

Vsa ta zrna so vedno neobičajnih barvnih odtenkov in jih je zelo lahko razločevati od normalnih zrn. Imajo pa eno najhujših napak, ki so možne pri pridobivanju kave in to, da pokvarijo še tako plemeniti okus kave. Njihova prisotnost in to po številu takih zrn v 1 kg kave v glavnem pogojuje kvaliteto in ceno takega pridelka. Zato je njihovo odstranjevanje najvažnejša operacija pri rafinaciji kave, posebej še plantažne, prane kave.

Donosi kavovca so zelo različni in je to pogojeno od raznih faktorjev kot: klima (temperatura in vlaga), rodovitnost tal, nadmorska višina, dežele kjer je drevo vzgojeno, starosti drevesa in podobno.

V Mehiki n. pr. računajo na donos 1. letine od 50 do 100 gr kave za štiriletno drevo. Pri petletnem drevesu je donos cca. 250 gramov. V prihodnjih treh letih se dvigne na 350 do 1000 gr po drevesu, kar je tudi najvišji donos. V Braziliji n. pr. prinaša kavovec, plantažni, 650 do 1500 gr kave po drevesu in to v najboljših letih plodnosti.

Na Jawi n. pr. znaša doprinos za rod robusta po 7. letih cca 500 gr po drevesu.

Za Columbio velja normalni doprinos 600 do 800 gr po drevesu.

Kot je dosedaj razvidno, je doprinos kavovca sorazmerno nizek in je iz tega jasno lahko vsakemu, zakaj je pozneje kava tako zelo draga! Starost dreves se običajno suče med 20 in 50 leti, odvisno od pogojev in vrste kavovca.

Podobno kot doprinos so tudi časi cvetenja in zorenja kave ze-

lo zelo različni. V nizkoležečih pokrajinah Srednje Amerike cvete kavovec v marcu in aprilu, v visokoležečih pokrajinah pa v maju in juniju.

Če potem računamo srednji čas cvetenja kave v mesecu aprilu, dozori le-ta šele v decembru odnosno januarju prihodnjega leta, kar pomeni, da traja zorenje 8 do 10 mesecev. Pri liberici pa celo 12 mesecev.

Nekaj podatkov o časih zorenja v raznih deželah:

Brazilija obiranje od aprila do julija

J. Columbia obiranje od novembra do decembra

S. Columbia obiranje od decembra do januarja

Venezuela obiranje od oktobra do januarja

C. Amerika obiranje od avgusta do januarja

Mexico obiranje od avgusta do marca

India obiranje od maja do oktobra

Iz dosedaj iznešenega je torej razvidno, kako zelo različni so časi zorenja raznih vrst kave. v raznih deželah. To pa povzroča zelo velike težave vsem trgovcem in predelovalni industriji, ker se potrošniki običajno navadijo na določen okus in aromo kave ter od tega ne odstopajo radi. Izvoz kave iz dežel proizvajalcev se običajno prične po dveh do treh mesecih od obiranja, ker so potrebne še vrste raznih operacij preden je kava sposobna za prodajo in dobi odrejene lastnosti, kar bom pa obravnaval v prihodnjem stavku o kavi.

(Nadaljevanje na 9. strani)

Slika cvetoče vejice kavovca

KAVOVEC KOT RASTLINSKA VRSTA

Približno 95 % svetovne proizvodnje kave izhaja iz rodu Rubiaceae, vrste *Coffea*, podvrste *Coffea arabica*. To drevo doseže, prosto rastoče višino 5–6 metrov z izjemo nekaterih vrst, ki dosežejo tudi do 9 m. Z obrezovanjem na plantažah pa dosega višino od 1,5–2,5 metra, ki je najprimernejša za obiranje.

Debilo ima pri tleh premer ca. 10 cm. Listi so kratkopeceljati, temnozeleni barve, dolgi 7–10 cm in široki 3–5 cm. Na zgornji strani so listi lesketajoči, dočim so na spodnji svetlejši barve in brez leska.

Cvetovi so popolnoma bele barve in diše kot jasmín ter jih je v kobilji od 5–15. *Coffea arabica* cvete v enem letu 2–3 krat, torej praktično preko vsega leta in istočasno jagode tudi zore.

Sadež, ali bolje jagoda kavovca je koščičasta in ovalna, jajčaste oblike ter je dolga 15 mm in premera 14 mm. Ko se razvije iz cveta je temnozeleni barve, ki med zorenjem preko svetlozelene, rumene in svetlordeče preide pri polni zrelosti v temno-rdečo.

S časom je kavovec rodu *Arabica* v raznih deželah in pri različnih pogojih rasti, odvisno tudi od klime, rodovitnosti zemlje in nadmorske višine, razvil naslednje podvrste:

1. **CAFÉ NACIONAL** — raste v Braziliji, zavzema ca. 75 % vseh plantaž,

2. **CAFÉ BOURBON** — raste v Braziliji, zavzema ca. 20 % nasadov. Izhaja z otoka Reunion.

3. **Maragogype Café** — V Braziliji (Bahia) l. 1876. razvita podvrsta, ki ima izredno velika zrna, seveda temu primerno majhen doprinos. Sedaj te podvrste v Braziliji praktično ni več, pač pa se vzgaja v Guatemali in Mehiki.

4. **Botucatu Café** — dandanes malo vzgajana podvrsta, ki je posebno primerna za kontinentalno klimo.

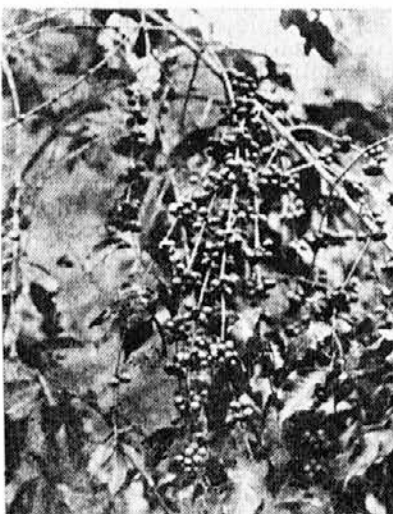
5. **Mocca Café** — zelo malo vzgajana podvrsta, ki je močno podvržena napadom insektov in ima zato zelo malo kupcev.

6. **Menado Café** — na otoku Celebes vzgojena podvrsta, ki pa dandanes že izumira.

Poleg *Coffea arabica* rodu raste v Angoli najdena *Coffea liberica* rod, ki doseže ca. 15 m višine in s premerom debla ca. 15 cm. Cveti skozi vse leto in njen sadež (zrno) ima rumenkasto barvo. Razen v Angoli jo vzgajajo tudi na otoku JAWA.

Slika cvetoče vejice z že razvitimi jagodami

Slika vejice z dozorelimi jagodami

Kot tretji rod nastopa še *Coffea robusta* z domovino v Centralni Afriki, ki doseže višino 3,5 m na prostem. Za ta rod je značilno, da je le malo podvržen napadom raznih bolezní in insektov. Poleg tega ne zahteva tako rodovitnih tal kot ostala rodova. Vzgoja se predvsem v Centralni Afriki, Indiji in na Sundskih otokih (Jawa, Celebes, Borneo).

Sajenje kavlinih zrn

Pridelek v teh deželah je 95 % robuste.

Pogoji za vzgojo kavovca rodu *Arabica* so naslednji:

Temperatura povprečno 17–20 stopinj Celzija letno

Padavine (dež) povprečno 1–1,5 m letno! (Tropska klima)

Nadmorska višina 600–1200 m

Pogoji za vzgojo kavovca rodu *Robusta* so naslednji:

Temperatura povprečno 20–25 stopinj Celzija letno

Padavine (dež) povprečno 2 m letno! (Tropska klima)

Nadmorska višina do 300 m

Sajenje zrn kave za vzgojo mladik je podobno kot pri nas za koruso, le da so razdalje med posajenimi zrnji znatno manjše kot pri korusi.

Zrasle kavine sadike, ki se normalno vzgajajo pod starejšimi drevesi v senci, se po preteku 5–9 mesecev presade na novo pripravljeno plantažo v razdaljah od 2–4 m druga od druge ter se pri presajanju mora paziti, da imajo dovolj lastne zemlje in da se koreninice ne potrgajo, ker sicer rastlina takoj usahne.

Vzgoja sadik kavovca

Tu sem vam na kratko opisal načine vzgoje, zorenja, obiranja in vrste kavovcev za spoznavanje s surovino, ki se v našem kombinatu predeluje in smo njeni radovoljni potrošniki kljub ceni, in ki v svetu zavzema eno najbolj interesantnih tržišč. V naslednjem sestavku pa vam bom opisal nadaljnje delo pri predelovanju kave, njene vrste in splošno ter industrijsko uporabo.

Dipl. ing. Beno Saksida

Otroška igrišča

Krajevna skupnost v Izoli je začela akcijo za zbiranje sredstev, da bi se uredilo otroško igrišče v Izoli. Ob tej priliki je prav, da malo od bližje pogledamo problem otroškega varstva, ki ga v Izoli rešujemo že vsa leta pa je vendar še vedno zelo pereč problem. Ta problematičnost pa ne izhaja iz brezbriznega odnosa ali nerazumevanja za te potrebe pač pa iz dejstva, da je struktura prebivalstva v Izoli takšna, da je sorazmerno veliko več otrok kot pa v drugih občinah. Sorazmerno z ostalimi kraji Slovenije ali države je tu veliko več mladih družin z majhnimi otroki, zato so tudi potrebe otroškega varstva večje. Tu imamo na območju naše krajevnne skupnosti nad 2.600 otrok v starosti do 15. leta, od tega je 1.500 šoloobveznih, ostali so pa mlajši, torej predšolski, ki tudi rabijo svojo obliko varstva. Problem je toliko hujši, ker je večina mladih mater zaposlenih, tako da je 1.500 otrok, ki imajo matere v službah. Razumljivo, da so prav ti otroci najbolj izpostavljeni slabim vplivom ceste, če zanje ni poskrbljeno primerno varstvo.

V varstveno vzgojnem zavodu se zadržuje dnevno povprečno 150 otrok, v varstvu, ki traja samo nekaj ur dnevno in ga je organizirala SZDL, se zbere dnevno okoli 300 otrok, v pošolsko varstvo je vključenih 53 otrok, do čim je nad 2000 otrok dnevno več ali manj brez pravega nadzora in vzgoje, kar prav gotovo vpliva na slabše šolske uspehe pa tudi na porast kriminalitete.

V sodelovanju z občinsko skupščino, odbori SZDL in ostalimi družbeno-političnimi organizacijami, si krajevna skupnost nenehno prizadeva izboljšati in razširiti otroško varstvo, da bi bilo vanj zajeto čimveč otrok. Doselej je bil dosežen že lep napredek, vendar je 2000 otrok brez varstva še vedno mnogo prehuda ugotovitev, ki zahteva rešitve. Res je, da naenkrat te naloge ne moremo rešiti v celoti, zato pa naj bi blažili ta pojav v okviru možnosti, ki jih imamo in če sprejmemo to kot skupno nalogo, bomo prav gotovo našli obliko in sredstva za zavarovanje naših najmanjših pred vsemi škodljivimi vplivi, ki jih ogrožajo. Dokler imamo premajhne kapacitete prostorov za otroško varstvo, lahko otroke zelo uspešno varujemo na igriščih, če so ta dovolj urejena in opremljena. Tudi na igriščih se lahko organizira primerno varstvo in vzgoja.

To je tudi mnogo cenejša oblika varstva kot pa je varstvo

v domu. Toda otroška igrišča so slabo opremljena in še slabše vzdrževana. Na pol opremljeno je le igrišče ob Kraški ulici, do čim je igrišče na špici povsem uničeno. Neopremljena so še igrišča ob Aškerčevi in Smarelijevi ulici. Pripravlja se gradnja večjega otroškega igrišča na prostoru za bivšo vajeniško šolo, vendar se je tudi tu zataknilo zaradi finančnih sredstev. Svet krajevnne skupnosti je na svoji 12. seji sprejel odločitev, da se obrne za pomoč pri urejanju in opremljanju otroških igrišč na vse gospodarske organizacije, ki imajo svoje sedeže v Izoli in pa tiste gospodarske organizacije, katerih delavci živijo v Izoli. K temu sodelovanju bodo povabljeni tudi obrtniki. Svet krajevnne skupnosti naproša gospodarske organizacije, naj bi sredstva, namenjena za novoletno jelko oz. dedka Mraza dali na razpolago za otroško igrišče. Za opremo igrišč, ki že obstajajo in pa za dograditev novega bi rabili 3.905.000 dinarjev, katerih pa krajevna skupnost nima. Gospodarska reforma je prizadela tudi sredstva, namenjena za otroško varstvo in

bo iz občinskega proračuna dobila krajevna skupnost namesto predvidenih 7.500.000 din le 5 milijonov din, torej 2 milijona manj. Svet krajevnne skupnosti je zaradi tega spremenil ves svoj finančni plan tako, da je skrčil vse postavke izdatkov, povečal pa je vsoto, namenjeno za igrišče od 500.000 din na 1.396.000 din, ker smatra, da je gradnja tega igrišča nujno potrebna. Ta sredstva pa za dograditev novega igrišča ne zadoščajo. Za opremo zasilnih igrišč Ob vratih, v Smarelijevi in Kraški ulici ter kopališču »na špici« pa finančnih sredstev sploh ni. Zaradi takšnega stanja je svet krajevnne skupnosti pripravil razdelilnik za vse gospodarske organizacije, koliko naj bi katera prispevala za ta igrišča. Od našega kombinata pričakujejo 800.000 din. Koliko in v kakšni obliki bomo prispevali za otroška igrišča, bo razpravljali in odločali delavski svet. Nesporo je namreč to, da so igrišča potrebna. Prav tako je pa točna tudi ugotovitev, da je treba izboljšati odnos do teh igrišč in jih vzdrževati tako, da bodo trajno služila svojemu namenu.

UČNI USPEHI V OBČINI IZOLA ZA LETO 1964/65

Na slovenski osnovni šoli (1377 učencev) ni izdelalo razreda 207 (14,90 odstotka) učencev, na italijanski osnovni šoli pa 9 (9,58 odstotka) od 94 učencev. Na italijanski ekonomski šoli je napredovalo 23 (95,84 %) dijakov od 24. Od teh 5 s popravni izpiti; na italijanski vajeniški šoli pa 13 (86,66 %) od 15 vajencev, od teh eden s popravni izpitom. Na gostinskem šolskem centru je napredovalo 217 (90,79 %) gostinskih vajencev, od teh je 40 uspešno opravilo popravni izpit.

Učni uspeh izolskih šol se bistveno ne razlikuje od učnega uspeha, ki so ga dosegle tovrstne šole v Kopru in Piranu. Približno tak je tudi republiški povprečni odstotek učencev, ki so v lanskem letu napredovali v višji razred. Lanski pregled pouka je pokazal, da je pedagoško delo na obeh osnovnih šolah dobro zastavljeno, da je v Izoli mnogo odličnih in prav dobrih učiteljev, ki si močno prizadevajo dati učencem čim več solidnega znanja. Slovenska osnovna šola je nudila dodatno pomoč 531 italijanska pa 26 učencem. Ko pa ugotovimo, da na slovenski osnovni šoli ni izdelalo razreda 207 učencev (14,90 %), na italijanski osnovni šoli 9 (9,58 %) itd., ne

moremo biti zadovoljni. Na slovenski osnovni šoli v Izoli so znašali povprečni stroški na učenca 84.000 dinarjev, pomnoženo z 207 je to 17.388.000 dinarjev. Stroški za italijanske učence in dijake ter za učence gostinskega centra pa so še večji. Se huje pa je, če pomislimo, da 7-letni perspektivni plan razvoja šolstva v SRS določa naj bi do leta 1970 cca 80 % otrok iste generacije (to je v rednih osmih letih, brez ponavljanja) uspešno končalo 8-letno šolsko obveznost. Sedanje občinsko in republiško povprečje se znatno razlikuje od postavljenega cilja v letu 1970.

V ilustracijo naj služi samo nekaj podatkov: v šolskem letu 1961/62 je uspešno (v 8 letih) končalo šolanje na slovenski osnovni šoli v Izoli 46,98 % učencev, leta 1962/63 — 56,58 odstotka, leta 1963/64 — 43,40 %, 1964/65 pa 48,30 %.

Statistika učnega uspeha nam kaže stalen pojav: njegova krivulja stalno pada od 5. razreda dalje. Zakaj v teh razredih odnove učenci, ki so preje odlično ali prav dobro uspevali? Neko nihanje učnega uspeha na predmetni stopnji je prav gotovo nujno: namesto enega učitelja (Nadaljevanje na 11. strani)

Tudi to je rezerva

Za stabilizacijo našega gospodarstva je Zvezna skupščina sprejela tudi zakon o spremembi zakona o najvišji meji, do katere se sme določiti stopnja prispevkov in o uporabi sredstev skladov socialnega zavarovanja v letu 1965.

Ta ukrep ima namen, da gospodarskim organizacijam zniža bremena, ki jih povzročajo izvajanje socialnega zavarovanja, vendar na način, da pravice, ki izvirajo iz socialnega zavarovanja niso okrnjene.

Bistvo te spremembe je v tem, da se z zmanjšanimi dohodki zagotovijo zavarovancem nezmanjšane pravice. Za doseg tega cilja pa je potrebno sodelovanje in prizadevanje samoupravnih

organov in zdravstvene službe v podjetju, kakor tudi samoupravnih organov in služb socialnega zavarovanja.

Gospodarske organizacije imajo veliko možnost vplivati na smotno uporabo sredstev socialnega zavarovanja, še bolj pa zdravstvenega zavarovanja.

Člen 51. zakona o zdravstvenem zavarovanju določa, da zavarovanec ni upravičen do nadomestila osebnega dohodka za izgubljeni delovni čas, če gre po zdravniško pomoč v delovnem času, če bi to lahko opravil tudi izven delovnega časa.

To velja za vse tiste zdravstvene storitve (pregledi, previjanja itd.) za katere zdravnik ne izda potrdila, da je zavarovanec upra-

vičeno iskal pomoč med delovnim časom.

Delovne enote pri nas dokaj nekritično obravnavajo take izostanke med delom in priznavajo plačan čas tudi, če to ni upravičeno in bi zavarovanec brez škode za svoje zdravje zahteval zdravniško pomoč izven delovnega časa.

Nadomestila za take krajše izostanke plačujejo gospodarske organizacije iz sredstev, ki jih v ta namen zadržijo pri obračunu prispevka. Ker pa to vpliva na dodatno stopnjo prispevka za zdravstveno zavarovanje nas sili, da to spravimo na minimum.

Nadalje je možno, da v skladu z obstoječimi pravilniki, ki jih sprejme skupščina skupnosti socialnega zavarovanja delavcev, odredi zavarovancu dopust zaradi bolezni lahko samo pristojni zdravnik, ki sta ga sporazumno določila gospodarska organizacija in krajevni zdravstveni dom. Ta določba ima namen, da podjetje zaupa kontrolo bolniškega staleža zdravniku, ki bo to najlažje dobro opravil.

Zavarovanec nima pravice do nadomestila osebnega dohodka, če se ugotovi, da si je nalašč povzročil nezmožnost za delo, če namenoma preprečuje ozdravljenje, če se brez opravičenega razloga ne odzove vabilu na zdravniški ali komisijski pregled ali, če se med bolezenskim dopustom ukvarja z gospodarsko dejavnostjo, ki mu prinaša materialne koristi ali prejema osebni dohodek.

Pravico do nadomestila osebnega dohodka izgubi zavarovanec tudi, če se iz neupravičenega razloga ne podvrže določenemu zdravljenju in se ne ravna po zdravnikovih navodilih.

Gospodarske organizacije imajo možnost ukiniti nadomestilo osebnega dohodka za tiste dneve, ko to nadomestilo same izplačujejo. Zato je v interesu gospodarskih organizacij, da zaostrijo kontrolo nad izvajanjem zakonskih določil in tistim zavarovancem, ki po tej poti neupravičeno prejema nadomestila za osebne dohodke, te ustavijo.

Če se gospodarska organizacija ne strinja z mnenjem zdravnika, ki je odredil bolezenski dopust, lahko zahteva pregled po zdravniški komisiji. Tega se v našem kombinatu še nismo poslužili četudi bi bilo z ozirom na visok stalež in vzroke obolevanja skoraj potrebno. To bi bilo umestno takrat kadar zavarovanec zaradi premestitve na drugo delo odide k zdravniku in dobi bolezenski dopust.

Tu smo navedli samo nekaj določil, katere vsebuje zakon o zdravstvenem zavarovanju, ki

(Nadaljevanje na 12. strani)

Učni uspehi v občini Izola za leto 1964/65

(Nadaljevanje z 10. strani)

imajo sedaj za vsak predmet svojega. Ti učitelji ne morejo spoznati dobro zmogljivosti in pomanjkljivosti posameznih učencev, ker skoraj vsako uro poučujejo v drugem razredu.

Pomisliti moramo še, da so v teh razredih otroci, ki doživljajo bistvene telesne in duševne spremembe. Že preje smo poudarili, da bi bilo napačno kriviti za sedanje stanje samo izolske učitelje. Ti so med najbolj prizadevnimi na našem območju po številu in kvaliteti strokovnih aktivov. Kadarkoli govorimo kako izboljšati učne uspehe, moramo vedno imeti pred očmi, da šola deluje učinkovito samo takrat, kadar so upoštevanе in sinhronizirane vse njene zaviralne in gonilne komponente. Kaj storiti? Katere so te zaviralne in gonilne komponente?

1. Slovenska osnovna šola potrebuje specialne učilnice in kabinete;

2. na vseh šolah je treba izboljšati razmerje med osebnimi in materialnimi izdatki, saj smo še daleč od modernega pouka;

3. učitelstvo se naj na svojih strokovnih konferencah in aktivih še v večji meri kot doslej, izčrpneje pogovori o izvajanju bistvenih elementov učnih načrtov, o problemih, ki nastajajo med delom v posameznih razredih in kako z racionalnejšo izrabo časa program hitreje in kvalitetneje obdelati. Učitelji naj zagotovijo učencem pravočasno dodatno pomoč že v I. polletju, zlasti pa naj si naredijo podroben načrt, kako bodo slabše učence aktivizirali pri rednih učnih urah. Tem učencem je

treba dajati posebne vaje in naloge v šoli in doma.

Do sedaj večina učiteljev ni posvečala posebno veliko skrbi boljšim in najboljšim učencem pri rednem delu. Od teh je treba več zahtevati, še prej pa jim je treba več dati.

4. Krajevne organizacije Socialistične zveze in organi za socialno skrbstvo naj v večji meri vplivajo na tiste starše, ki očitno zanemarjajo domačo vzgojo svojih otrok in negativno vplivajo na učenčev odnos do učenja. Nekateri občani namreč mislijo, da je dovolj pošiljati otroka v šolo. Ničesar pa ne store, da bi ure dili otroku primeren stalen prostor za učenje, niti ga ne vzpodbujajo k rednemu delu. Še slabše pa je, kadar pustijo, da se otrok potepa pozno v noč ali kadar v njegovi prisotnosti omalovažujejo učiteljevo prizadevanje.

5. Organizacija šole mora biti elastična. Redke malomarne učitelje je treba česče nadzirati, prizadevnejše pa moralno in materialno stimulirati.

6. Nobena šola nima popolne strokovne zasedbe. Še vedno manjka predmetnih učiteljev in profesorjev. Potrebna je temeljitejša izobrazba prosvetnih delavcev, ker jim nalagamo vsak dan težavnejše naloge. Zato je treba najboljšim omogočiti redni študij na pedagoški akademiji ali fakulteti. Nekaterim pa je treba dati primerna stanovanja, ker dober učitelj opravi nad polovico svojega dela doma.

7. Kolektiv gostinskega šolskega centra naj poleg strokovne zasedbe skuša izboljšati tudi notranje odnose. Vzgojno izobraževalno delo ne trpi neenotnosti.

Preberite!

V »NAŠEM GLASU« smo že večkrat povabili k sodelovanju in dopisovanju tudi tiste člane kolektiva, ki se doslej še niso oglasili z nobenim člankom.

S tem, da bi se krog dopisnikov razširil bi ne prispevali samo k rednejšemu izhajanju, ampak bi bilo naše glasilo tudi mnogo pestrejša, če bi bili v njem članki iz različnih področij in če bi bili problemi prikazani iz različnih plati. Tudi ni nujno, da se vedno vsi z vsemi tolmačenji in pogledi strinjamo. Morda je prav to ena od pomanjkljivosti našega lista, ker je v njem premalo ustvarjalne kritike in imajo vsi članki enak okus.

Od začetka izhajanja »Našega glasa« pa do danes se je struktura zaposlenih zelo izboljšala, saj smo dobili precej mladih izobražencev. Prav bi bilo, da bi se to izboljšanje čutilo tudi v našem listu. S tem se pa ne odrekamo prispevkov ostalih in ponavljamo apel na dopisnike iz delovnih enot, na neposredne proizvajalce. Že nekajkrat smo spodbujali naj se nihče ničesar ne ženira, naj kar napiše kar misli, da zanima tudi druge. Če kdo ne želi biti podpisan, se mu tudi ustreže. V poštev pridejo vse vrste sestavki od resnih in poučnih do leposlovnih in tudi humoresk.

Kot vidite, ni nobene ovire, da ne bi tudi vi napisali nekaj za »Naš glas« in to dostavili na uredništvo (kjer se boste tudi pomenili, če vam kaj ni jasno ali želite še kakšno informacijo).

TUDI TO JE REZERVA

(Nadaljevanje z 11. strani)

lahko prispevajo k znižanju stroškov gospodarske organizacije.

Zavarovance je treba vzgajati in nenehno poudarjati, da prekomerno trošenje sredstev v te namene bremeni tudi naše osebne dohodke. Vsak oddelkovodja tudi pozna svoje ljudi vsaj toliko da ve, kdo je večkrat na bolezenskem dopustu zaradi bolezni ali drugih oprakov.

Omenjena sprememba zakona o znižanju stopnje rednega prispevka za socialno zavarovanje ni spremenila tistih členov zakona o organizaciji in financiranju socialnega zavarovanja, ki določajo predpisovanje dodatnega prispevka za zdravstveno zavarovanje glede na višino porabe teh sredstev od strani zavarovancev posamezne gospodarske organizacije.

Ker je v naši gospodarski organizaciji brez dvoma možno ta dodatni prispevek vsaj zmanjšati, če že ne odpraviti, je dolžnost vsakogar, da po svoje prispeva, da bodo ta bremena čim manjša, kajti tudi to je neizkoriščena rezerva.

Uspela sezona izolskih odbojkarjev

Naši odbojkarji so letos tekmovali v II. republiški ligi, kjer so odpravili visokokvalitetnega nasprotnika z najvišjim možnim rezultatom, to je s 3:0. V dvanajstih tekmah so izgubili en sam set in še tega spomladi v Kočevju, ker so imeli dan prej naporno tekmovalje za »kraški pokal« občine Zgonik pri Trstu, katerega so tudi prinesli v Izolo.

Po končanem tekmovalstvu je bila lestvica naslednja:

Izola	12	12	0	36:1	24
Kočevje	12	8	4	27:20	20
Senčur	12	7	5	24:21	19
Jelšane	12	7	5	24:22	19
Kropa	12	5	7	17:25	17
Trebnje	12	3	9	19:28	15
Brestanica	12	0	12	7:36	11

Z osvojitvijo prvega mesta si je Izola pridobila pravico do tekmovalstva v naslednjem letu v I. republiški ligi. Tu pa ne bo šlo tako gladko in cilj izolskih odbojkarjev bo, ostati v ligi najboljši, še posebno v prihodnji tekmovalni sezoni, ko bo I. republiška liga najmočnejša. Na kvalifikacijah za zvezno ligo nista uspela Maribor in Jesenice, poleg tega pa sta iz zvezne lige izpadla dva slovenska predstavnika »Ljubljana« in »Branik-Hoče« iz Maribora.

V kolikor odbojcarska zveza Slovenije ne bo povečala I. lige od 10 na 12 članov, bodo v prihodnji tekmovalni sezoni v I. republiški ligi tekmovali: Ljubljana, Branik-Hoče, Maribor, Jesenice, Kanal, Novo mesto, Bežigrad, Kamnik, Črešnjevec in Izola. Iz lige pa bodo izpadle kar štiri ekipe, in sicer: Hoče, Kranj, Črnuče in Zirovnica.

Izolski odbojkarji so si pridobili sloves kvalitetne ekipe v Sloveniji. Zato so povabljeni na mnoge prireditve po Sloveniji, Hrvaški in na tržaškem področju, poleg tega pa jih vabi tudi Freiburg na turnejo po Zahodni Nemčiji.

Lahko pričakujemo, da se bo kvaliteta izolske odbojke še dvignila zaradi izenačenosti ekip v I. republiški ligi. Zaradi tega bodo ljubitelji športa prišli v prihodnje na svoj račun, ker naši odbojkarji ne nameravajo igrati v zahtevnejši sredini podrejene vloge.

»NAŠ GLAS« izdaja kolektiv konzervne industrije »DELA-MARIS« Izola — List urejuje uredniški odbor. — Odgovorni urednik AVUGUST BREZAVŠČEK — Tiska tiskarna ČZP Primorski tisk v Kopru.

OB PRERANI SMRTI DRAGEGA MOŽA IN OCETA

RADA VODOPIVCA

VRATARJA V OBRATU »ARGO«

SE ISKRENO ZAHVALJUJEMO VSEM, KI STE NAM LAJSALI NESRECO IN SOCUSTVOVALI Z NAMI. POSEBNO ZAHVALO KOLEKTIVU, ORGANIZACIJI ZB IN SINDIKALNI PODRUŽNICI V KOMBINATU ZA MATERIALNO POMOČ TER ZA RAZUMEVANJE IN POMOČ UPRAVE, KI SMO JU BILI DELEŽNI OB POGREBU. ISKRENA ZAHVALA PEVSKEMU ZBORU »DELAMARIS« ZA ŽALOSTINKE IN GOVORNIKOM ZA POSLOVILNE BESEDE.

ZAHVALJUJEMO SE VSEM DAROVALCEM VENCEV IN CVETJA TER VSEM, KI STE DRAGEGA POKOJNIKA SPREMILI NA NJEGOVI ZADNJI POTI.

ZALUJOČI:

ŽENA DARINKA, SIN ŽARKO IN HČERKA DUŠANKA